

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

בעילה אסורה בהסכמה

תחום עבירות המין במשפט הישראלי הוא רחב וכולל מגוון עבירות בעלות דרגות חומרה שונות, אשר החמורה ביותר מביניהן היא עבירת האונס. ההגדרה של עבירת האונס היא ברורה ומשידועה השתלשלות האירועים, והוכח שהמעשה התבצע בכפייה, קל יחסית להוכיח כי מדובר בעבירת אונס. לעומת זאת, עבירת בעילה אסורה בהסכמה היא מורכבת יותר להגדרה, ואינה ברורה מאליה. עבירת בעילה אסורה בהסכמה חלה על מקרים בהם לכאורה לא הייתה כפייה, והקרבת נתנה את הסכמתה למעשים, אלא שכשירותה ויכולתה לתת הסכמה מודעת וחופשית מוטלות בספק. מתוך הבנת המצוקה בה נמצאות קטינות ונשים במערכות יחסים אי שוויוניות, מצא המחוקק לנכון להטיל איסור על בעילה בנסיבות מסוימות, גם כאשר היא מבוצעת בהסכמה הדדית. איסור זה נובע מהרצון לקבוע, לשמור ולהסדיר סטנדרטים חברתיים וסייגים מוסריים בנושאים הקשורים למערכות יחסים בהן צד אחד מנצל את חולשתו ותלותו של הצד השני לשם סיפוק צרכיו, מתוקף תפקידו הפטרנליסטי. עבירת בעילה אסורה בהסכמה כוללת שני מצבים בהם ההסכמה הפורמאלית שניתנה לביצוע יחסי המין לא תיחשב כהסכמה מן הבחינה החברתית - הראשון הוא בעילה של קטינה בהסכמה הפורמלית, והשני הוא בעילה של בגירה בהסכמה אשר הושגה תוך ניצול מעמדי או הבטחת שווא.

ההגדרה החוקית של בעילה אסורה

על פי החוק, בעילה היא החדרת איבר או חפץ לאיבר מינה של אישה, נערה או ילדה. כדי שתתקיים עבירת בעילה בהסכמה אין הכרח שיתקיימו יחסי מין מלאים, די בכך שלאיבר מינה של קורבן העבירה הוחדר איבר או חפץ כלשהו. חשוב להפנים ולהבין היטב הגדרה זו של בעילה כדי להבין את משמעות הוראות החוק.

בנוסף, יש לזכור שכאשר מדובר בביצוע מעשה מיני בניגוד לרצונו של קרבן כאשר הקרבן הוא זכר - החוק מתייחס לעבירה כעבירת מעשה סדום. אין בכך כדי להפחית מחומרתן של עבירות מיניות המבוצעות בגברים, נערים וילדים, אלא שההגדרה החוקית למעשים שונה.

כל אימת שעבירה מוגדרת כ'בעילה', הרי שמדובר בעבירה שקורבנה היא אישה, נערה, או ילדה. בעילה של קטינה שגילה מתחת ל-14 שנה אסורה בתכלית האיסור, מהווה עבירה על החוק בכל מקרה ונחשבת לעבירת אונס, גם אם לכאורה נתנה הקטינה את הסכמתה למעשים. משום כך, בעילת קטינות שגילן מתחת ל-14 שנה אינה נכללת בעבירות בעילה אסורה בהסכמה.

עבירת בעילה אסורה בהסכמה - סעיף 346 לחוק העונשין

המחוקק מבקש להסדיר מצבים בהם מתקיימים יחסים מיניים בין שני אינדיבידואלים, כשלאחד מהם יתרון מהותי על השני מבחינת גילו או מעמדו. מטרת המחוקק היא למנוע מצבים בהם נשים ונערות נאלצות לתת הסכמתן למעשים מיניים בשל הימצאן במערכות יחסים לא שוויוניות. במקרים של עבירות בעילה אסורה בהסכמה, מדובר

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

על פי רוב ביחסי מין בין קטינה לבגיר. בנוסף, לא פעם גברים בעמדות ניהוליות עומדים בסיטואציות המזמנות להם יחסי מין עם נשים המעוניינות בקידומן התעסוקתי, דרך מתן טובות הנאה מיניות.

מטרת חקיקת סעיף 'בעילה אסורה בהסכמה' בחוק העונשין היא מתן מענה חוקי ברור לשאלה אלו אינטראקציות מהסוג הנ"ל יחשבו כעבירה פלילית, ואילו לא. הקביעה האם מדובר בסיטואציה בה נעברה עבירה פלילית תלויה בתשובה לשאלה האם המתלוננת הכניסה עצמה לסיטואציה בדעה צלולה או שמא היה כאן ניצול או מעשה עורמה מצדו של הנאשם.

סעיף 346 לחוק העונשין מגדיר את הנסיבות בהן מתקיימת עבירת בעילה אסורה בהסכמה:

□ **סעיף 346 (א)(1) - בעילת קטינה שגילה נע בין 14-16 שנה:** הבוועל קטינה שמלאו לה ארבע עשרה שנים וטרם מלאו לה שש עשרה שנים, והיא אינה נשואה לו, או הבוועל קטינה שמלאו לה שש עשרה שנים וטרם מלאו לה שמונה עשרה שנים, תוך ניצול יחסי תלות, מרות, חינוך או השגחה, או תוך הבטחת שווא לנישואין, דינו - **מאסר חמש שנים;**

□ **סעיף 346 (א)(2) - בעילת קטינה על ידי מטפל נפשי:** לעניין סעיף קטן זה, יראו מטפל נפשי שהוא פסיכולוג, פסיכיאטר או עובד סוציאלי, או מי שמתחזה לאחד מאלה, שבעל קטינה שמלאו לה שש עשרה שנים וטרם מלאו לה שמונה עשרה שנים, במהלך התקופה שבה ניתן לקטינה טיפול נפשי על ידו, כאילו עשה את המעשה האמור תוך ניצול יחסי תלות; חזקה זו לא תחול אם מעשים כאמור החלו לפני תחילתו של הטיפול הנפשי במסגרת קשר זוגי.

□ **סעיף 346 (ב) - בעילה אסורה בהסכמה של מי שמלאו לה שמונה עשרה שנה:** הבוועל אישה שמלאו לה שמונה עשרה שנים תוך ניצול מרות ביחסי עבודה או בשירות או עקב הבטחת שווא לנישואין תוך התחזות כפנוי למרות היותו נשוי, דינו - **מאסר שלוש שנים.**

מתי מתקיימת עבירת בעילה אסורה בהסכמה?

על פי חוק העונשין, עבירת בעילה אסורה בהסכמה מתקיימת במצבים הבאים:

□ כאשר אדם בוועל קטינה שהיא בגיל 14-16 בהסכמה והיא אינה נשואה לו. כאמור, כאשר מדובר בבעילת קטינה שגילה פחות מ-14 שנה, אזי מדובר בעבירת אונס על פי סעיף 345 לחוק העונשין, גם אם הקטינה הביע את הסכמתה לאקט המיני.

□ כאשר אדם בוועל קטינה בת למעלה מ-16 ופחות מ-18, בהסכמה, אך תוך ניצול יחסים מיוחדים הקיימים ביניהם: יחסי תלות, מרות, חינוך או השגחה או תוך הבטחת שווא לנישואין.

□ כאשר אדם בוועל אישה בגירה (מעל גיל 18), תוך ניצול מרות ביחסי עבודה או בשירות או עקב הבטחת שווא לנישואין תוך התחזות כפנוי למרות היותו נשוי.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

העונש המירבי הצפוי למי שמבצע עבירה זו הינו **5 שנות מאסר** במקרים בהם מדובר בקטינה, ו- **3 שנות מאסר** במקרה של בגירות (כאשר הגיל של הבחורה עולה על 18).

נסיבות בהן עומדת לזכות חשוד בבעילת קטינה שגילה נע בין 14-16 שנים הגנה מאחריות פלילית

סעיף 353 לחוק העונשין קובע כי בהתקיים שלושה תנאים תעמוד לחשוד או נאשם הגנה מלאה מאחריות פלילית.

חשוב לזכור - מדובר בנסיבות בהן שלושת תנאים שיפורטו לעיל מתקיימים, קיומו של תנאי אחד או קיומם של שני תנאים מתוך השלושה אינם מעניקים הגנה מאחריות פלילית. שלושת התנאים המצטברים הם:

□ פער הגילאים בין הצדדים אינו עולה על 3 שנים.

□ הקטינה הסכימה לבעילה הלכה למעשה.

□ הבעילה אירעה במסגרת יחסי רעות רגילים, ללא ניצול מעמדו של הנאשם.

הקשר בין מודעות הנאשם לגילה של הקורבן ובין הרשעה

כשמדובר בבעילה אסורה בהסכמה של קטינה, למודעותו של הנאשם לגבי גילה של הקורבן יש השפעה ניכרת על תוצאתו הסופית של המשפט. על מנת להרשיע אדם בביצוע בעילה אסורה בהסכמה יש להוכיח כי היה מודע או לחילופין נהג ב"עצימת עיניים" בכל הקשור לגילה של הנערה (כאשר נושא הגיל רלוונטי להוכחת אשמה) ואין הדבר תלוי כוונת זדון כזאת או אחרת. בשולי הדברים נציין כי הוכחת מקרים של בעילה אסורה בהסכמה לרוב תלויה בהתרשמות בית המשפט וזאת מאחר והרבה פעמים מתגלה סתירה מהותית בגרסאותיהם של הצדדים הנוגעים בדבר ואין בנמצא ראיות נוספות.

העונש המירבי הצפוי למי שמבצע עבירה זו, הינו **5 שנות מאסר** במידה ונשוא העבירה הינה קטינה, ו- **3 שנות מאסר** במקרה שהיא בגירה (גילה למעלה מ 18).

קיום יחסי מין בהסכמה בין מטפל למטופל

כאמור, כוונת המחוקק בהגדרת עבירות המין השונות היא קביעת סטנדרטים של התנהגות נאותה והתוויית סייגים מוסריים שיבטיחו ביטחון ורווחה לתושבי המדינה ואזרחיה, גברים, נשים בני נוער וילדים. כשמדובר בבעילה אסורה בהסכמה, סעיפי חוק העונשין הרלוונטיים מכוונים לשמור על שלומן של נשים בגרות ושל קטינות, הנמצאות במערכות יחסים אי שוויוניות. הכוונה למערכות יחסים בהן נשים וקטינות עלולות לחוש מחויבות לתת הסכמתן

17/07/2024

077-5006206

ת. 052-6885006

ליחסי מין, או לחלופין, נשים וקטינות שאינן בעמדה נפשית, מנטאלית ורגשית לתת הסכמה לקיום יחסים כאלו.

בין מטפל ומטופל שוררים יחסים לא שוויוניים מלכתחילה, היות שהמטופל נמצא בעמדה מוחלשת, בהיותו פגיע, חשוף ורגיש, בעוד שהמטפל נמצא בעמדה חזקה של בעל הידע והכוח אשר בידו לסייע למטופל להתמודד עם הקשיים אותם הוא חווה. מטבע מערכת היחסים, המטופל נותן אמון במטפל, משתף אותו בקשייו ובדברים שבנבכי נשמתו. לא אחת קורה שבין מטפל ומטופל נוצרת מערכת יחסים כנה בעלת אופי רומנטי ומיני, יחד עם זאת, ראה המחוקק לנכון לייצר גבול ברור בתחום זה, על מנת למנוע מצבים של ניצול ולשמור על זכויותיהם של המטופלים. חוק זכויות החולה שנחקק בשנת 1994, אוסר על קיום יחסים מיניים או רומנטיים בין מטפלים למטופליהם, גם אם נעשו בהסכמה, שכן המטופלים נתונים להשפעתם רבת העוצמה, עשויים להעריצם ואף להתאהב במטפליהם.

סעיף 347א(ב) לחוק העונשין, קובע עד **4 שנות מאסר** למטפל נפשי שבעל אישה או שביצע מעשה סדום במטופל שמלאו להם 18 שנים, או עד **5 שנות מאסר** בגין בעילת מטופלת קטינה שמלאו לה 14 שנים וטרם מלאו לה 16 שנים. למידע נוסף אודות יסודותיה ומרכיביה של עבירת קיום יחסי מין בהסכמה בין מטפל למטופל - [בקרו בעמוד הבא](#).

קיום יחסי מין בהסכמה במסגרת הדרכה או ייעוץ של כהן דת

אישה המגיעה לאיש דת, או כל אדם אחר בו היא רואה סמכות רוחנית, נותנת בו את אמונה ומוכנה לעשות כל מה שידרוש ממנה. איש דת או מי שמציג עצמו כיועץ רוחני ומנצל את אמונה של מי שפונה אליו לעזרה על מנת לקיים עמה יחסים אינטימיים הוא עבריין, גם אם לכאורה נתנה האישה את הסכמתה למעשה. לפיכך, הבהיר המחוקק מפורשות בחוק העונשין כי עבירות בעילה אסורה ומעשה סדום כוללים גם מעשים שנעשו במסגרת הדרכה או ייעוץ של כוהן דת, אדם הידוע כבעל סגולות מיוחדות, או מי שמציג עצמו כבעל סגולות מיוחדות.

בשנת 2016 אישרה כנסת ישראל הצעת חוק שעסקה בתיקון לחוק העונשין, שעניינו בעילה אסורה בהסכמה ומעשה סדום במסגרת הדרכה או ייעוץ של כוהן דת. על פי התיקון, כהן דת אשר בועל, מבצע מעשה סדום, או מבצע מעשה מגונה באדם שגילו מעל 18 שנה, בזמן שאותו אדם נמצא תחת הדרכתו וייעוצו, כאשר המעשים נעשים בהסכמה שהושגה תוך ניצול תלותו הנפשית של קרבן העבירה בכהן הדת, צפוי לעונש של עד 4 שנות מאסר. למידע נוסף אודות יסודותיה ומרכיביה של עבירת קיום יחסי מין בהסכמה בין כהן דת או בעל סגולות רוחניות לאדם שקיבל ייעוץ או הדרכה - [בקרו בעמוד הבא](#).

הגבול המפריד בין הסכמה לאי הסכמה

עבירת בעילה אסורה בהסכמה עוסקת במקרים בהם ההסכמה שלכאורה נתנה נפגעת העבירה אינה הסכמה מודעת, או שאינה הסכמה הנובעת מרצונה החופשי. מטרת המחוקק במקרים אלו היא למנוע ניצול חולשתן של נשים וקטינות על ידי גורמים חזקים מהן, בעלי שליטה והשפעה על חייהן, על מנת לגרום להן להסכים לעבריינים לבצע בהן מעשים מיניים.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

על פי החוק, הסכמה שאינה ניתנת מבחירה חופשית, או הסכמה של מי שאינה מודעת למשמעות המלאה של המעשים אינה יכולה להיחשב כהסכמה אמיתית. ברוב המקרים, אדם המנצל את תמימותה, מוגבלותה או תלותה של אישה או קטינה בכדי להניאה להביע הסכמה למעשים מיניים, יודע שלא מדובר בהסכמה מודעת או חופשית, ומנצל בציניות את כוחו ומעמדו מול הנפגעת. כיוון שלכאורה נתנה הנפגעת את הסכמתה, בכדי שהנאשם יורשע, על התביעה להוכיח כי התקיימו נסיבות בהן ההסכמה לא הייתה חופשית או מודעת, וכן שהעברין היה מודע לקיומן של נסיבות אלו, אך בחר להתעלם מהן.

ניתן לחלק את עבירות בעילה אסורה בהסכמה לשתי קטגוריות עיקריות:

□ **עבירה התלויה בגיל -** בעילה של קטינה שגילה מתחת לגיל 14 היא אסורה ונחשבת לעבירת אונס, שעונשה 16 שנות מאסר. בעילה בהסכמה של קטינה שגילה נע בין 14-16 תיחשב לבעילה אסורה שעונשה עד 5 שנות מאסר, אלא אם כן הבוועל הוא בעלה של הקטינה, או שגילו אינו יותר משלוש שנים מעל לגילה של הקטינה. בעילה בהסכמה של קטינה שגילה נע בין 16-18 שנה מותרת, אלא אם כן נעשתה במסגרת יחסי תלות או מרות, במסגרת יחסי חינוך והשגחה, או בעקבות הבטחת שווא של הבוועל לשאת את הקטינה לאישה. העונש על בעילה אסורה בהסכמה של קטינה בגילאים 16-18 הוא עד 5 שנות מאסר.

□ **בעילה אסורה בהסכמה התלויה באופי מערכת היחסים בין הצדדים -** כשמדובר בבעילה בהסכמה של אישה שגילה מעל לשמונה עשרה שנה, אופי מערכת היחסים בין שני הצדדים הוא שמגדיר את המעשה כעבירה או כמעשה לגיטימי. במקרים בהם קיימים יחסי מרות או יחסי תלות בין שני הצדדים, ייחשב המעשה לעבירת בעילה אסורה בהסכמה. כמו כן, במקרים בהם האישה נתנה את הסכמתה בעקבות הבטחות שווא של הבוועל לנישואין, או תוך התחזות של הבוועל לפניו בהיותו נשוי, ייחשב המעשה לבעילה אסורה בהסכמה. בכדי לחדד ולהבהיר: יחסי תלות ומרות מתקיימים במערכות יחסים שונות, החל מיחסי עבודה, כאשר האישה כפופה למבצע העבירה, עבור דרך יחסי מפקד ופקודה, וכלה במקרים בהם הבוועל הוא מטפל, יועץ או אדם בעל 'סמכות' רוחנית כלפי האישה.

ייעוץ משפטי וליווי נפגעות עבירת בעילה אסורה בהסכמה

פעמים רבות קרבנות עבירות מין חשים אשמה, ובשל כך נמנעים מלהתלונן. הדבר נכון שבעתיים כאשר מדובר במי שלכאורה הביעו את הסכמתן למעשים. אישה בוגרת או קטינה, הנמצאות בעמדה מוחלשת מול אדם בעל סמכות ומעמד הלוחץ עליהן לתת הסכמה לבעילה בהיותו מודע לעמדתן המוחלשת כלפיו עלולות לחוש שהן לכודות, ושאינן להן טעם להתלונן, כיוון שהביעו הסכמה. חשוב להבהיר שאין זה נכון - אישה או קטינה, הנמצאות בעמדה מוחלשת ונאלצות לתת הסכמה לבעילה בכדי לשמור על מקום העבודה שלהן, לזכות בקידום המגיע להן, או לקבל את הטיפול והתמיכה להן הן זקוקות, זכאיות להגנה על ידי החוק.

אם את נמצאת במצב בו נתת הסכמתך לבעילה מתוך לחץ, חשש, במסגרת יחסי מרות או טיפול וכל מערכת יחסים אי שוויונית אחרת - אינך צריכה להתמודד עם המצב לבד. פני בהקדם לעורך דין פלילי, אשר יסייע לך להתלונן על העברין, לקבל את הפיצוי והתמיכה המגיעים לך, ולהשיב לעצמך את השליטה בחיך. השלמה עם העוול שנגרם לך אינה כורח המציאות, הבלגה והימנעות מפעולה מתוך תחושות אשם רק ישרתו את הפוגע ויסייעו

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

לו לפגוע שוב בך ובנשים אחרות.

אם את נמצאת במערכת יחסים בה את חשה שאין לך ברירה אלא להביע הסכמה לקיום יחסים מיניים, אין צורך שתתמודדי עם הסיטואציה לבד, או שתשלימי עם רוע הגזירה. פני בהקדם להתייעצות עם עורך דין פלילי מנוסה בתחום ייצוג נפגעי עבירה, אשר ילווה אותך וייצג אותך במאבק נגד העברייני, במניעת הישנותם של המעשים, ובהשבת השליטה בחייך לידייך.

חשיבות איכות הייצוג המשפטי בהתמודדות עם חשד או אישום בעילה אסורה בהסכמה

עבירת בעילה אסורה בהסכמה היא עבירה שהגדרתה תלויה במספר גורמים, כאשר המציאות לא תמיד ברורה וחד משמעית. אין זה בלתי אפשרי שאישה או קטינה יביעו הסכמתן מתוך חולשה או חשש, אך הבועל יסבור כי מדובר בהסכמה אמיתית, או שאדם יקיים יחסי מין עם קטינה בסוברו כי מדובר באישה בוגרת. יתכן שאדם יטעה ויבצע בעילה אסורה בהסכמה, מבלי שיהיה מודע לגילה האמיתי של הנערה, או למצוקה בה נמצאת האישה שמולו, אשר הביאה אותה להביע את הסכמתה למעשים.

בכל מקרה ובו אתם נחשדים או מואשמים בעבירת בעילה אסורה בהסכמה, יש להיעזר בעו"ד פלילי מנוסה שיידע כיצד לנווט בין האפשרויות השונות שהחוק מאפשר לו. החקירה היא השלב הראשון בהליך הפלילי. לפעמים האמת היא פתלתלה ומעורבות האדם אינה כפי שהוא סבור מראש. החוקרים ינסו למשוך אותו במילים, לשכנע אותו על מעורבותו ולאסוף עדויות וראיות. זכור, כל אמירה, תגובה או הודאה בזמן החקירה – גורליים להמשך ההליך הפלילי נגדך. משכך, כל מה שתאמר בחקירתך עשוי לשמש נגדך בבית המשפט, ומה שהיית אמור לציין במהלך החקירה ולא ציינת – **לא תוכל לטעון במועד מאוחר יותר**, שכן ידובר בגרסה כבושה שמשקלה הראייתי נמוך למדי לדעת בתי המשפט.

הדין הפלילי סבוך, מורכב ומאפשר טווח פעולה רחב. כמעט כל אחד מהשלבים בהליך הפלילי יכול להוות שלב יציאה ממנו ולהיפך, מניעת יציאה ממנו. שלב היציאה יכול להיות בגלל הוכחה שאכן לא התבצעה עבירה, אך גם תודות לכשלים בירוקרטיים וביצוע כושל או לא חוקי של אחד מהשלבים שנסקרו לעיל. נוסף כל כך, יש לדעת כי רף ההתייחסות של החוק לסעיפים שונים באותו תחום הן שונות לחלוטין ודבר זה משפיע על העונש המוטל על הנאשם.

היוועצות בעו"ד פלילי הינה קריטית לאורך כל שלביו של ההליך הפלילי המתנהל נגדך. עורך הדין שייצג את האינטרסים שלך יוכל עוד משלביו הראשונים של ההליך לסכל את האפשרות שתואשם או תורשע בהאשמות שווא וכן במקרים מסוימים אף להביא לביטול ההליך הפלילי שנפתח נגדך. בכל מקרה של חשד בביצוע או מעורבות בעבירת בעילה אסורה בהסכמה, הצורך בייעוץ משפטי מקצועי הוא הכרחי. עורך הדין יוכל להקטין את כובד הראיות נגדך ולהביא לתוצאות המיטביות בתיק בכך שייסע לך לגבש גרסה עקבית שעשויה להיות ההבדל בין הרשעה לזיכוי.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לחשודים ונאשמים בהליכים פליליים, לרבות בעבירות מין, מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה וזומנת לחקירה במשטרה או הוגש נגדך כתב אישום בגין בעילה אסורה בהסכמה - פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.